

На основу члана 14. тачка 7. Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", бр. 72/2003 и 55/2004), Монетарни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У

О ОБАВЕЗНОЈ РЕЗЕРВИ БАНАКА КОД НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

1. Банке су дужне да обрачунавају и издвајају обавезну резерву – у висини, на начин и у роковима који су утврђени овом одлуком.

Под банкама, у смислу става 1. ове тачке, подразумевају се банке које имају дозволу за рад Народне банке Србије и уписане су у регистар код надлежног органа.

2. Обавезну резерву банке обрачунавају:

1) на обавезе по динарским депозитима, кредитима, хартијама од вредности, као и на друге динарске обавезе, укључујући и делове динарских депозита примљених по пословима које банка обавља у име и за рачун трећих лица а који прелазе износе пласмана које је банка дала из тих депозита и

2) на обавезе по девизним депозитима, кредитима, хартијама од вредности и на друге девизне обавезе, укључујући и девизне субординиране обавезе, као и депозите, кредите и друга девизна средства примљена из иностранства по пословима које банка обавља у име и за рачун трећих лица.

3. Изузетно од тачке 2. ове одлуке, обавезну резерву банке не обрачунавају:

1) на износ обавеза према Народној банци Србије;

2) на износ обавеза према банкама које издвајају обавезну резерву код Народне банке Србије;

3) на износ обавеза по пословима спровођења закона и других прописа којима је регулисан јавни дуг државе по основу девизне штедње грађана;

4) на износ обавеза према повериоцима Париског и Лондонског клуба, као и на износ трансформисаних обавеза према држави на основу Закона о регулисању односа између Савезне Републике Југославије и правних лица и банака са територије Савезне Републике

Југославије које су првобитни дужници или гаранти према повериоцима Париског и Лондонског клуба ("Службени лист СРЈ", бр. 36/2002);

5) на износ наменских депозита по основу купопродаје обвезница емитованих ради регулисања јавног дуга државе по основу девизне штедње грађана и на износ наменских депозита предузећа и предузетника по основу мењачких послова и

6) на износ средстава орочене динарске штедње грађана прикупљених у периоду од 31. октобра до 6. новембра 2005. године, и то до истека периода орочавања те штедње и на износ девизних штедних улога положених код банке у периоду од 1. до 7. новембра 2004. године и од 31. октобра до 6. новембра 2005. године, и то до дана њиховог подизања, као и на износ орочених девизних штедних улога грађана положених код банке у периоду од 31. октобра до 7. новембра 2007. године, и то до истека периода орочавања тих штедних улога;

7) на износ обавеза у динарима и девизама по основу депозита и кредита примљених из иностранства у периоду од 1. октобра 2008. године до 31. децембра 2009. године, и то до првобитно утврђеног рока доспећа тих обавеза.

При обрачуну обавезне резерве – износ депозита, кредита и других обавеза банке утврђених у смислу тачке 2. ове одлуке умањује се за:

1) износ пласмана у хуманитарне сврхе одобрених из девизних кредита примљених од међународних финансијских организација по основу уговора који су закључени од 31. децембра 2004. године;

2) износ дугорочних стамбених кредита под условом да су осигурани код Националне корпорације за осигурање стамбених кредита;

3) износ блокираних девизних средстава банке у иностранству под условом да је блокада извршена пре 31. децембра 2000. године;

4) износ кредита који су, у складу с Програмом мера за ублажавање негативних ефеката светске економске кризе у Републици Србији, усвојеним на седници Владе Републике Србије од 29. јануара 2009. године (у даљем тексту: Програм Владе), банке одобриле привреди за финансирање инвестиција;

5) износ потрошачких кредита који су банке, у складу с Програмом Владе, одобриле за куповину трајних потрошних добара произведених у Републици Србији.

Банке су дужне да о кредитима из става 2. одредбе под 4 и 5 ове тачке обезбеде податке у књиговодственој евиденцији на посебним аналитичким рачунима, а на основу документације из које се може недвосмислено утврдити да су ти кредити одобрени у складу с Програмом Владе.

4. Основицу за обрачун обавезне резерве чини:

1) просечно дневно књиговодствено стање динарских средстава из тачке 2. ове одлуке у претходном календарском месецу (у даљем тексту: динарска основица);

2) просечно дневно књиговодствено стање девизних средстава из тачке 2. ове одлуке у претходном календарском месецу (у даљем тексту: девизна основица).

За израчунавање просечног дневног књиговодственог стања средстава која чине динарску основицу, односно девизну основицу узимају се у обзир сви дани у претходном календарском месецу.

Просечно дневно књиговодствено стање девизних средстава изражава се у еврима, с тим што се за сваки дан средства деноминирана у другим валутама прерачунавају у евро применом званичних средњих курсева Народне банке Србије за одговарајуће валуте.

Изузетно од става 1, одредба под 2, ове тачке, у обрачунском периоду 18. октобар – 17. новембар 2008. године, девизну основицу за обрачун девизне обавезне резерве по основу девизне штедње положене код банака чини књиговодствено стање те штедње на дан 15. октобра 2008. године, односно на дан 30. октобра 2008. године ако је то за банку повољније.

Изузетно од става 1, одредба под 2, ове тачке, у обрачунском периоду 18. новембар – 17. децембар 2008. године, девизну основицу за обрачун девизне обавезне резерве по основу девизне штедње положене код банака чини књиговодствено стање те штедње на дан 14. новембра 2008. године, односно на дан 30. октобра 2008. године ако је то за банку повољније.

Изузетно од става 1. ове тачке, почев од обрачунског периода 18. децембар 2008 – 17. јануар 2009. године, закључно са обрачунским периодом 18. децембар 2009 – 17. јануар 2010. године – део динарске основице за обрачун динарске обавезне резерве који чине обавезе у динарима по основу депозита и кредита примљених из иностранства, као и делове девизне основице за обрачун девизне обавезне резерве које чине обавезе у девизама по основу депозита и кредита примљених из иностранства и девизне субординиране обавезе, чини просечно дневно књиговодствено стање наведених обавеза у септембру 2008. године ако је просечно дневно књиговодствено стање тих обавеза у претходном календарском месецу мање од њиховог просечног дневног књиговодственог стања у септембру 2008. године.

5. Обавезну резерву банке обрачунавају :

- 1) по стопи од 10% – на динарску основицу;
- 2) по стопи од 45% – на девизну основицу.

Изузетно од става 1. одредба под 1 ове тачке, банке обрачунавају обавезну резерву:

- 1) по стопи од 5% – на део динарске основице коју чине обавезе у динарима по основу депозита орочених преко једног месеца;
- 2) по стопи од 45% – на део динарске основице коју чине обавезе у динарима индексиране девизном клаузулом;
- 3) по стопи од 45% – на део динарске основице коју чине обавезе у динарима по основу депозита и кредита примљених из иностранства, и то до нивоа те основице из септембра 2008. године;
- 4) по стопи од 0% – на позитивну разлику између дела динарске основице коју чине обавезе у динарима по основу депозита и кредита примљених из иностранства из претходног календарског месеца и тог дела основице из септембра 2008. године.

Изузетно од става 1. одредба под 2 ове тачке, банке обрачунавају обавезну резерву:

- 1) по стопи од 40% – на део девизне основице коју чине обавезе по основу девизне штедње положене код банака;
- 2) по стопи од 20% – на део девизне основице коју чине субординиране обавезе, до нивоа тог дела девизне основице из септембра 2008. године;
- 3) по стопи од 100% – на део девизне основице коју чине девизна средства која даваоци лизинга држе на посебном рачуну отвореном код банке;
- 4) по стопи од 0% – на позитивну разлику између дела девизне основице коју чине обавезе у девизама по основу депозита и кредита примљених из иностранства из претходног календарског месеца и тог дела девизне основице из септембра 2008. године, с тим да се на део девизне основице коју чине обавезе у девизама по основу депозита и кредита примљених из иностранства до нивоа тог дела девизне основице – девизна обавезна резерва обрачунава по стопи од 45%;
- 5) по стопи од 0% – на позитивну разлику између дела девизне основице коју чине субординиране обавезе из претходног календарског месеца и тог дела девизне основице из септембра 2008. године.

Обавезна резерва из става 1, одредба под 1, и става 2. ове тачке обрачунава се у динарима, а обавезна резерва из става 1, одредба под 2, и става 3. те тачке – у еврима.

Обрачуната динарска обавезна резерва представља збир:

- 1) обрачунате обавезне резерве у динарима из става 1, одредба под 1, ове тачке;
- 2) обрачунате обавезне резерве у динарима из става 2. ове тачке;
- 3) 40% динарске противвредности збира обрачунате обавезне резерве у еврима из става 1, одредба под 2, ове тачке и обрачунате обавезне резерве у еврима из става 3. те тачке.

Динарска противвредност из става 5, одредба под 3, ове тачке утврђује се применом званичног средњег курса Народне банке Србије који важи на дан обрачуна обавезне резерве, тј. 17. у месецу.

Обрачуната девизна обавезна резерва представља збир 60% обрачунате обавезне резерве у еврима из става 1, одредба под 2, ове тачке и 60% обрачунате обавезне резерве у еврима из става 3. те тачке.

Обрачуната динарска обавезна резерва издваја се у динарима, а обрачуната девизна обавезна резерва – у еврима.

Изузетно од става 8. ове тачке, банке код којих би, због издвајања девизне обавезне резерве у еврима, показатељ девизног ризика одступао од оног који је прописан одлуком Народне банке Србије којом се уређује управљање ризицима – могу девизну обавезну резерву издвајати и у САД доларима.

6. Обавезну резерву банке обрачунавају на начин из тачке 5. ове одлуке – 17. у месецу, и тако обрачуната обавезна резерва важи за обрачунски период од 18. у месецу до 17. у наредном месецу (у даљем тексту: обрачунски период).

Обрачуне обавезне резерве банке достављају Народној банци Србије 17. у месецу.

7. Динарску обавезну резерву банке издвајају на свој жиро-рачун.

Девизну обавезну резерву банке издвајају на девизне рачуне Народне банке Србије.

8. Банке су дужне да у обрачунском периоду одржавају просечно дневно стање издвојене динарске обавезне резерве у висини обрачунате динарске обавезне резерве.

Банке су дужне да у обрачунском периоду одржавају просечно дневно стање издвојене девизне обавезне резерве у висини обрачунате девизне обавезне резерве.

Просечно дневно стање девизне обавезне резерве издвојене у САД доларима прерачунава се у евро применом званичног средњег курса Народне банке Србије који важи на дан обрачуна обавезне резерве, тј. 17. у месецу.

За израчунавање просечног дневног стања издвојене динарске обавезне резерве, односно девизне обавезне резерве у смислу ст. 1. и 2. ове тачке узимају се у обзир сви дани у обрачунском периоду.

Ради остваривања просечног дневног стања издвојене обавезне резерве у смислу ст. 1. и 2. ове тачке, дневно стање издвојене динарске обавезне резерве, односно девизне обавезне резерве банке може бити веће или мање од обрачунате динарске обавезне резерве, односно обрачунате девизне обавезне резерве, при чему банке могу давати налоге за издвајање, односно повлачење средстава с рачуна из тачке 7. ове одлуке, а Народна банка Србије, по овлашћењу банака, може давати налоге ради задужења и одобрења рачуна девизне обавезне резерве у складу с прописима којима се уређује међубанкарски клиринг у девизама.

9. Изузетно од тачке 8. став 5. ове одлуке, банке су дужне да дневно стање издвојене девизне обавезне резерве држе на нивоу те резерве обрачунате на износ обавеза по основу девизне штедње положене код банака.

Издвојена девизна обавезна резерва из става 1. ове тачке не може бити предмет принудне наплате.

10. Народна банка Србије плаћа банкама камату на износ оствареног просечног дневног стања издвојене динарске обавезне резерве у обрачунском периоду који не прелази износ обрачунате динарске обавезне резерве, за све дане обрачунског периода – по каматној стопи предвиђеној одлуком којом се утврђују каматне стопе које Народна банка Србије примењује у поступку спровођења монетарне политике.

11. Банка која у обрачунском периоду није остварила просечно дневно стање издвојене динарске, односно девизне обавезне резерве у обрачунатим износима, на разлику између обрачунатог износа и оствареног просечног дневног стања издвојене динарске, односно девизне обавезне резерве плаћа Народној банци Србије камату за све

дане обрачунског периода – по каматној стопи предвиђеној одлуком којом се утврђују каматне стопе које Народна банка Србије примењује у поступку спровођења монетарне политике.

12. Банка која је обрачунала износ динарске, односно девизне обавезне резерве мањи од износа прописаног овом одлуком, на разлику између прописаног и обрачунатог износа динарске, односно девизне обавезне резерве плаћа Народној банци Србије камату – по каматној стопи предвиђеној одлуком којом се утврђују каматне стопе које Народна банка Србије примењује у поступку спровођења монетарне политике, и то за онолико обрачунских периода колико је трајао погрешан обрачун.

13. Камата из тач. од 10. до 12. ове одлуке обрачунава се и плаћа, односно наплаћује у валути у којој се врши издвајање обавезне резерве.

Камата из тачке 10. ове одлуке обрачунава се и плаћа другог радног дана после истека обрачунског периода – за тај обрачунски период.

Камата из тач. 11. и 12. ове одлуке обрачунава се до краја месеца за претходни обрачунски период, а наплаћује до 8. у наредном месецу.

14. Радним данима, у смислу ове одлуке, сматрају се дани у којима се извршавају међубанкарска плаћања код Народне банке Србије у складу с прописима којима се регулише рад RTGS система и клиринг система Народне банке Србије.

15. За спровођење ове одлуке Народна банка Србије донеће упутство.

16. Први обрачун обавезне резерве по одредбама ове одлуке банке ће извршити 10. јануара 2007. године, према стању динарске основице, односно девизне основице у децембру 2006. године.

17. Даном почетка примене ове одлуке престаје да важи Одлука о обавезној резерви банака код Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 48/2004, 86/2004, 90/2004, 136/2004, 46/2005, 69/2005, 77/2005, 80/2005, 86/2005, 91/2005, 95/2005, 102/2005, 109/2005, 28/2006, 39/2006, 49/2006, 73/2006 и 96/2006).

18. Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику РС", а примењује се од 10. јануара 2007. године.

26. децембра 2006. године
Београд

Монетарног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Радован Јелашић, с.р.